

Propuneri de modificare a Metodologiei de stabilire a tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 72/2013, cu modificările și completările ulterioare

Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice conține elemente stimulative pe termen scurt și lung privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, precum și sprijinirea activității de cercetare aferente serviciului de distribuție a energiei electrice, în conformitate cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Acest tip de metodologie s-a aplicat începând cu prima perioadă de reglementare și a fost îmbunătățită la începutul fiecărei perioade de reglementare în sensul stabilirii unor tarife corecte, având în vedere evoluția cadrului legislativ precum și experiența acumulată de ANRE și de operatorii de distribuție concesionari cărora li se aplică, în această perioadă de timp.

Având în vedere că cea de-a patra perioadă de reglementare începe la data de 1 ianuarie 2019, ANRE începe acțiunea de elaborare a metodologiei menționate prin dezbateră publică a propunerii de revizuire a principiilor care stau la baza metodei de calcul al tarifelor.

Scopul acestei revizuirii este acela de a crește gradul de exigență privind includerea costurilor justificate aferente serviciului, precum și a unor costuri noi care derivă din noile obligații legale ale operatorilor, ca de exemplu implementarea sistemelor de măsurare inteligentă; de asemenea, este necesară reanalizarea mecanismelor stimulative având în vedere progresul înregistrat anterior în privința eficientizării serviciului.

În paralel cu acțiunea de revizuire a Metodologiei, ANRE simulează implementarea tarifelor de tip binom. În funcție de impactul aplicării acestor tarife asupra participanților la piața de energie electrică, metodologia trebuie să conțină prevederile necesare stabilirii acestor tarife.

Astfel, ANRE a propune modificarea următoarelor elemente metodologice:

1. Baza activelor reglementate (BAR)

- 1.1. Prin tarif se va remunera BAR în cadrul căruia nu va mai fi evidențiat distinct BAR inițial. BAR va include numai mijloacele fixe utilizate de operatorul de rețea pentru prestarea activității. Aferent valorii BAR inițial se vor lua în considerare mijloacele fixe existente la 31.12.2016, actualizate cu ieșirile de mijloace fixe ulterioare acestei date. În acest mod, BAR nu va mai avea două componente, respectiv BAR inițial la data de 1 ianuarie 2005 sau la data privatizării și BAR aferent mijloacelor fixe înregistrate în contabilitate ulterior acestei date, deoarece operatorii de rețea au realizat reevaluări ale BAR inițial astfel încât au înregistrate în contabilitate toate mijloacele fixe necesare serviciului, la o valoare de utilizare corectă contabil. Se evită astfel remunerarea artificială a mijloacelor fixe avute în contabilitate la momentul inițial menționat, care ulterior au fost înlocuite.

Motivație: propunerea are scopul de a include în tarife costurile cu amortizarea aferentă exclusiv bunurilor ce îndeplinesc condițiile stabilite de lege (durată și valoare) pentru mijloacele fixe și de a exclude costurile cu amortizarea pentru mijloacele fixe trecute în conservare, care nu sunt utilizate, în acord și cu recomandările Curții de Conturi.

- 1.2. În BAR se vor include și se vor remunera numai mijloacele fixe utilizate de operatorul de rețea pentru prestarea activității de distribuție, care există în contabilitatea operatorului de distribuție și sunt identificabile fizic. Astfel, se vor exclude din BAR contoarele care sunt înregistrate în contabilitatea operatorului ca obiecte de inventar.

Motivație: Prevederea este necesară pentru respectarea recomandărilor Curții de Conturi de a stabili tarifele la energia electrică în baza costurilor/cheltuielilor justificate efectiv înregistrate de către operatorii economici, adică de a include în tarife numai costurile cu amortizarea bunurilor ce îndeplinesc condițiile stabilite de lege (durată și valoare) pentru a fi mijloace fixe și de a nu accepta costurile cu amortizarea pentru mijloacele fixe trecute în conservare, care nu sunt utilizate.

- 1.3. Se vor regândi categoriile de investiții prevăzute în Metodologie în acord cu prevederile *Procedurii privind elaborarea și aprobarea programelor de investiții ale operatorilor economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice (Procedură)*, luându-se în considerare destinația mijloacelor fixe rezultate, în scopul diferențierii nivelului de remunerare.

Motivație: Prevederea are scopul de a se remunera investițiile în mod diferențiat, în funcție de destinația activelor rezultate, în scopul stimulării printr-o rată reglementată a rentabilității mai mare a realizării de investiții în capacități energetice.

- 1.4. Valoarea corecției anuale aferente investițiilor nerealizate în anul t-1 va fi stabilită astfel încât să se efectueze corectarea integrală a costurilor de capital din cadrul unei perioade reglementare, aferente investițiilor nerealizate în anul t-1 (respectiv formula va include corectarea efectului nerealizării investițiilor din anul t-1 asupra costurilor de capital din anii ulteriori acestuia).

Motivație: Prevederea are scopul de a crește exigența privind realizarea investițiilor destinate asigurării siguranței în funcționare a rețelelor de distribuție, prin stimularea operatorilor de a realiza programele de investiții angajate și evitarea includerii în tarife a unor costuri de capital aferente unor investiții neefectuate.

- 1.5. Costurile aferente investițiilor prognozate vor fi luate în considerare la calculul tarifelor începând cu anul următor punerii în funcțiune. La finalul perioadei de reglementare se vor efectua corecțiile necesare, luându-se în considerare data efectivă a punerii în funcțiune.

Motivație: Prevederea are scopul ajustării prognozelor de costuri în acord cu practica operatorilor de distribuție de a pune în funcțiune mijloace fixe rezultate din investiții în luna decembrie, în timp ce prognoza este stabilită pentru puneri în funcțiune la mijlocul anului. De asemenea, propunerea are în vedere solicitările

exprimate în Parlamentul României în sensul nerecunoașterii în avans la calculul tarifelor, a costurilor aferente investițiilor prognozate.

2. Rata reglementată a rentabilității (RRR)

2.1. Se va prevedea în Metodologie posibilitatea de a revizui anual (în anul t) valoarea **RRR** aplicată la stabilirea tarifelor de distribuție pentru anul $t+1$, în cazul constatării modificării semnificative a valorilor parametrilor utilizați la stabilirea RRR.

Motivație: Prevederea permite actualizarea valorii RRR în cursul perioadei de reglementare, în acord cu evoluția condițiilor economice și se justifică prin evoluția relativ dinamică a indicatorilor economici luați în calcul la stabilirea RRR.

2.2. Valoarea **RRR** aplicată va putea fi recalculată anual pe baza parametrului R_f real, determinat pornind de la valori ale titlurilor de stat corectate cu rata inflației prognozată.

Motivație: Propunerea are în vedere faptul că la stabilirea tarifelor, veniturile liniarizate, inclusiv valoarea rentabilității, sunt actualizate cu indicele cumulat al inflației și prin urmare efectul inflației nu trebuie să se regăsească în calculul RRR.

2.3. Aplicarea diferențiată a RRR pentru categoriile de investiții aprobate/realizate, în funcție de destinația activelor rezultate.

Motivație: Propunerea are scopul de a stimula realizarea investițiilor necesare efectiv pentru menținerea în siguranță a rețelor de distribuție a energiei electrice. Se va avea în vedere evitarea remunerării pentru unele categorii de investiții cum ar fi dotările (în sensul prevăzut în *Procedură*) la nivelul mijloacelor fixe aparținând RED.

3. Costuri de operare și mentenanță

3.1. Având în vedere că periodicitatea de 5 ani relativ mare la care se analizează costurile de operare și mentenanță controlabile (OPEXC), se introduce efectuarea de corecții anuale pentru OPEXC.

Motivație: Propunerea are scopul de a returna cât mai prompt către consumatori câștigul de eficiență obținut și de a reduce anual câștigul artificial de eficiență, rezultat prin transferarea unor costuri de la OPEXC la altă categorie sau prin neînregistrarea unor costuri anterior prognozate în cadrul acestora.

3.2. Se va introduce un plafon valoric minim garantat pentru lucrările de mentenanță anuale și se vor stabili obligații în privința lucrărilor de mentenanță realizate anual. Valoarea stabilită la începutul perioadei de reglementare pentru lucrările de mentenanță efectuate cu forțe proprii și cu terții, aferentă unui an, va reprezenta un procent din costurile de operare și mentenanță controlabile OPEXC din anul respectiv (de ex. 70 %); în cazul nerealizării valorii impuse, costurile de operare și mentenanță controlabile vor fi recunoscute până la limita în care se respectă condiția procentuală stabilită, pornind de la valoarea realizată pentru lucrările de mentenanță.

Motivație: Propunerea are scopul stimulării operatorilor de a asigura nivelul de siguranță în funcționare a rețelelor electrice prin realizarea lucrărilor de mentenanță la nivelul necesar și de a eficientiza în mod real costurile de operare și mentenanță controlabile, care nu trebuie să se obțină prin neefectuarea lucrărilor de mentenanță necesare menținerii fiabilității rețelelor electrice.

- 3.3. Aplicarea de criterii de analiză comparativă la stabilirea nivelului inițial al costurilor de operare și mentenanță controlabile - OPEXC de referință.

Motivație: Prevederea există și în cadrul actualei metodologii fără detalii explicite; se va detalia și se va stabili un mod de aplicare a rezultatelor analizei comparative în scopul stimulării operatorilor mai puțin eficienți de a recupera ecartul față de operatorii mai eficienți.

- 3.4. Introducerea de precizări, reguli cu privire la capitalizarea unor costuri controlabile în valoarea mijloacelor fixe rezultate realizate din investiții.

Motivație: Prevederea are scopul evitării dublei recunoașteri a unor costuri cu manopera aferentă investițiilor; în conformitate cu regulile contabile, este permisă includerea valorii manoperei în valoarea mijloacelor fixe rezultate din investiții, dar din punct de vedere metodologic reprezintă un cost dublat.

- 3.5. Introducerea de clarificări privind încadrarea costurilor de operare și mentenanță la categoria controlabile sau necontrolabile.

Motivație: Prevederea are scopul creșterii predictibilității și transparenței privind criteriile aplicate la recunoașterea costurilor considerate justificate, prin reanalizarea caracterului controlabil sau necontrolabil al tuturor costurilor de operare și mentenanță, astfel încât în cadrul celor controlabile să se includă toate costurile cu potențial de eficientizare prin mecanismul de stimulare prevăzut de metodologie.

- 3.6. Reconsiderarea modului de încadrare în cele două categorii (controlabil/necontrolabil) a costurilor aferente lucrărilor determinate de forța majoră și condiții meteorologice deosebite.

Motivație: Propunerea are scopul de a impune operatorilor obligații privind preîntâmpinarea unor defecțiuni ale elementelor de rețea, determinate de condiții meteorologice deosebite care însă nu depășesc condițiile de siguranță pentru care acestea au fost proiectate; astfel se evită recunoașterea în tarif a unor costuri cauzate de neîntreținerea corespunzătoare a instalațiilor..

- 3.7. Exceptarea de la recunoașterea drept costuri de operare și mentenanță necontrolabile a unor taxe/impozite care constituie o obligație a operatorilor față de stat și, implicit, nu trebuie suportate de clienții serviciului, precum taxa de concesiune, impozitul pe monopol.

Motivație: Propunerea are la bază recomandarea Curții de Conturi privind suportarea din profitul operatorilor a valorii unor taxe/impozite prevăzute în acest sens.

- 3.8. Reconsiderarea costurilor din contractele încheiate cu societățile afiliate.

Motivație: Propunerea are scopul de a se preveni includerea în tarif a unor costuri afectate de un nivel de profit incontrollabil asigurat societăților afiliate prin atribuirea contractelor de servicii în condițiile prevăzute de legea achizițiilor publice.

4. Costuri variabile - consum propriu tehnologic (CPT)

4.1. La stabilirea prețului CPT prognozat și acceptat inclus în tarifele de distribuție se va avea în vedere o modalitate unitară de stabilire a acestora, pentru toți operatorii, care va reflecta mai bine posibilitatea de optimizare a participării la piață a operatorilor pentru achiziția energiei electrice necesare acoperirii CPT.

Motivație: Propunerea are la bază solicitările operatorilor în acest sens, precum și analiza funcționării mecanismului de stimulare aferent prevăzut de actuala metodologie și va conduce la asigurarea unui tratament unitar al operatorilor.

4.2. Se va urmări continuarea mecanismului de stimulare a creșterii eficienței energetice a rețelelor electrice ale operatorilor, trendurile țintelor anuale de reducere a CPT vor fi descendente față de nivelul aprobat anterior, luându-se în considerare cel mai mic nivel al CPT realizat, stabilit prin efectuarea de analize comparative.

Motivație: Propunerea are la bază atât necesitatea de continuare a eforturilor depuse de operatori în scopul eficientizării rețelelor electrice și creșterii nivelului de performanță a serviciului la nivelul înregistrat în țările europene, cât și recomandările Curții de Conturi privind acceptarea în tariful de distribuție, suportat de consumatori, a unui nivel scăzut al consumului propriu tehnologic, în vederea diminuării pierderilor/costurilor suportate de consumatori.

5. Profitul realizat anual

5.1. Se va prevedea utilizarea excedentului de **profit obținut din alte activități** reglementate și nereglementate față de limita de 5 % anual, la reducerea venitului reglementat.

Motivație: Prevederea are în vedere că toate activitățile desfășurate de operator utilizează resursele care se regăsesc în costurile recuperate prin tarife și în special faptul că BAR este alocat integral pe activitatea de distribuție a energiei electrice. Se va revizui actualul mecanism de împărțire a câștigului de eficiență. La stabilirea pragului de 5 % s-a ținut cont de solicitările exprimate în Parlamentul României, în sensul de a evita discriminările privind rata profitului acordat altor operatori de distribuție decât cei concesionari.

6. Modalitatea de efectuare a corecțiilor anuale

6.1. Corecțiile anuale se vor efectua o singură dată, pentru anul întreg. La calculul tarifelor pentru anul $t+1$ se va lua în considerare corecția de venituri calculată pentru anul $t-1$;

Motivație: Prevederea are în vedere condițiile economice din prezent, care sunt mult mai stabile decât la momentul introducerii efectuării corecțiilor anuale aferente a 8

luni realizat și 4 luni prognozată. Se simplifică procesul de efectuare a corecțiilor și se eficientizează activitatea de monitorizare a costurilor și corecțiilor aplicate creând premisele creșterii calității analizei efectuate.

6.2. Eliminarea pragului de 1% prevăzut pentru efectuarea corecției de RI (rată inflație).

Motivație: Prevederea are în vedere eliminarea riscului de aplicare a unei RI diferite de cea realizată, stabilită de instituțiile abilitate. Rata inflației s-a diminuat mult în ultimii ani, eliminarea pragului oferă posibilitatea de a efectua corecții mai precise.

6.3. Corecția RI aferentă anului t-1 se va determina prin stabilirea diferenței de venituri aferente anului t-1 care rezultă din aplicarea diferenței de RI prognozată/realizată și va fi luată în considerare la stabilirea venitului reglementat pentru anul t+1.

Motivație: Propunerea are în vedere realizarea unui calcul mai exact față de cel efectuat în prezent și asigură uniformitatea cu prevederile metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport..

6.4. Se elimină necesarul de fond de rulment (NFRR) din venitul reglementat..

Motivație: Prevederea are în vedere faptul că NFRR nu reprezintă un cost în sine și acordarea sa pentru acoperirea decalajului existent între momentul emiterii facturilor și cel al încasării acestora este justificată o singură dată. S-a avut în vedere de asemenea recomandarea Curții de Conturi în acest sens.